

Ny färdriktning

Det har nu gått ganska exakt fyra år sedan Sverige fick en borgerlig regering. Regimskiftet har varit betydelsefullt. Genom det förhindrades att det hittills har tagits några avgörande steg mot det fonsocialistiska samhället. Opinionsklimatet har också förbättrats. Människorna har fått uppleva att en socialdemokratisk regering inte är något oundvikligt.

Socialdemokraterna har under decennier försökt få människor att tro att en borgerlig regering skulle föra med sig arbetslöshet och social nedrustning. Man har manat fram bilden av 30-talet. Under de gångna fyra åren har människorna i sitt dagliga liv kunnat se att den propagandan var falsk. Medborgarna har sett att det mesta blivit som förut.

Man kommer nog sanningen nära om man säger att de borgerliga politiker som trädde till 1976 lika litet som någon annan insåg allvaret i den ekonomiska kris som Sverige då stod inför. Kostnadskrisen i kombination med konjunkturnedgången gjorde att stora delar av det svenska näringslivet höll på att gå under. Man kan anta att regeringen, klart utsagt eller inte, hade som första målsättning att det som till varje pris inte fick hända var att socialdemokraterna skulle få rätt i sin förkunnelse om att en borgerlig regering ledde till massarbetslöshet. Därav den måttlösa subventionspolitiken för att hålla även icke lönsamma företag under armarna. Därav miljardrullningen till varven. Därav det i dag svindlande budgetunderskottet.

Som genom ett under har vi idag fortfarande en borgerlig regering. Att de borgerliga partierna, trots splittringen i kärnkraftsfrågan har lyckats vinna valet 1979 – om än hårfint – och lyckats desarmera kärnkraftsfrågan genom en

folkomröstning, kan bara tillskrivas kombinationen av stor tur för regeringen och en vag känsla hos medborgarna om att socialdemokraterna ändå inte sitter inne med realistiska lösningar på dagens problem.

Den borgerliga regeringen har utan tvivel bromsat utvecklingen mot kollektivism och fonsocialism. Det är bra, men det räcker inte. Den borgerliga regeringen har utan tvivel ärvt betydande ekonomiska problem från Palme-regeringens tid. Det är sant. Men nu fyra år efter maktskiftet går det inte an att längre skylla alla olyckor på Palme och hans tid vid makten. Nu har den borgerliga regeringen ansvaret för situationen. Och den borgerliga regeringen har ansvaret för att problemen klaras upp. Det räcker heller inte längre att bara bromsa en utveckling som går i fel riktning. Nu har tiden kommit för den borgerliga regeringen att samla sig för en kursomläggning. Den kursomläggningen måste grunda sig både på en analys av vad som faktiskt har gått snett och på ett ideologiskt betingat vägval.

Kursomläggningen måste grunda sig på en intellektuell och känslomässig förståelse och insikt om att de borgerliga partierna faktiskt har, eller åtminstone måste skaffa sig, en annan politik, andra politiska mål och medel, än socialdemokraterna.

Människorna är rationella varelser. När det lönade sig att utbilda sig, arbeta, spara och driva företag som producerade varor för världsmarknaden gjorde de det och byggde upp vårt välstånd. Nu är det inte längre så. Nu är utbildningsväsendet i kaos, skall man arbeta skall man göra det svart eller på halvtid eller gå i delpension, man skall inte spara man skall låna, man skall inte producera varor, om man

skall driva företag skall man skaffa sig statliga subventioner, sälja hus per vecka med strimlade lån eller ägna sig åt obligationslåneverksamhet på den grå kreditmarknaden. Det lönar sig. Det har alltför upptäckt och anpassat sig därefter. Kombinationen av höga marginalskatter och snabb inflation är i rask takt i färd med att bryta ner inte bara viljan till arbete och sparande utan hela samhällsmoralen. Vi har blivit en nation av fifflare, som Gunnar Myrdal skrev. Det är inte människornas fel. Ansvarvaret faller på dem som skapat en situation där förhållandena är sådana att människorna ställs inför moraliska krav som är för starka. Detta är inte att försvara skattebrott. Det är bara ett konstaterande av en faktisk utveckling.

De borgerliga partierna är för frihet och ett öppet samhälle. Ett sådant samhälle kan bara fortleva med en fungerande marknadsekonomi. En fungerande marknadsekonomi får vi bara om statsmakterna bestämmer sig för att skapa sådana villkor under vilka marknadsekonomi kan blomstra. Vi har hunnit långt på vägen mot den punkt vid vilken marknadsekonomi inte kan utveckla sin fulla kraft. Kanske den punkten redan är passerad. Då räcker det inte att bromsa. Då måste kursen läggas om.

I England pågår ett experiment av världshistorisk betydelse. Där försöker den konservativa

regeringen under Mrs Thatcher att lägga om kursen, att vända utvecklingen mot stagnation och socialism och i stället återupprätta marknadsekonomi och dess drivkrafter. Om det engelska experimentet blir en framgång är för tidigt att säga. Man kan emellertid redan nu säga att en framgång eller ett misslyckande kommer att ge eko världen över. Om det lyckas kommer det att bli en förebild för andra, om det misslyckas kommer många av frihetens och marknadsekonomins försvarare att tappa modet medan socialismens och därmed (ofrivilligt) ofrihetens förkämpar kommer att få nytt mod.

Ungefär samma sak gäller för Sverige, om än i mindre skala. Om det förut var så att det fanns ett politiskt behov av att visa att det inte blev så annorlunda med en borgerlig regering, så är läget nu det omvända. Nu är uppgiften i stället att visa att det faktiskt spelar någon roll om vi har en borgerlig eller en socialdemokratisk regering. Sakligt sett är det också nödvändigt med en i grunden ny politik. De gamla lösningarna håller inte. Den socialdemokratiska färdriktningen leder oss inte ut ur kriserna. En socialistisk färdriktning leder oss till ofrihet och fattigdom. Vad som behövs är en ny färdriktning där målet är frihet och välstånd och där medlen är marknadsekonomi och tillväxt.